

Jiří Bílek, Utváření politického systému v Písku v letech 1945-1948. Diplomová práce PF JU, České Budějovice 2010, 144 s. + přílohy.

Posudek oponenta:

Jiří Bílek předložil jako svou diplomovou práci zajímavou sondu do regionálních dějin Písecka v exponovaném období třetí republiky (1945-1948), přičemž mu šlo o sledování proměn politiky, fakticky o utváření nového politického uspořádání, které květen 1945 přinesl.

Diplomant si uvědomuje, že politické uspořádání poválečného Československa do značné míry vyplynulo z dohod uzavřených v letech 1943-1945 mezi vítěznými mocnostmi, ale také mezi Edvardem Benešem a Josifem Vissarionovičem Stalinem v Moskvě roku 1943, které určily naše začlenění do Východního bloku, což v roce 1947 definitivně potvrdilo nepřijetí Marshallova plánu československou vládou. V tomto směru oceňuji diplomantovo časové vymezení jeho práce, kdy od května 1945 výklad dovedl až do května 1945, do voleb, které definitivně potvrdily, že KSČ na dlouhá léta ovládla československou politiku, veřejný prostor. Vhodně tak narušil tradiční mezník národních dějin spatřovaný v únoru 1948, neboť opravdu aktivizace KSČ v jejím boji o ovládnutí československé politiky začíná podzimem 1947 a vytrvá až do léta 1948, minimálně do květnových voleb a abdikace E. Beneše/volby K. Gottwalda prezidentem. Únor 1948, jeho průběh, nepochybně byl ovlivněn obavou KSČ z výsledku blížících se parlamentních voleb.


Bílkova diplomová práce je postavena na chronologickém půdorysu, často však přechází k synchronním výkladům, které patří k nejpodstatnějším pasážím předkládané práce. Druhá kapitola tak ukazuje – paralelně vedle sebe – situaci obnovovaných politických stran v konkrétní realitě poválečného Písecka, třetí kapitola předvolební boj výrazných parlamentních stran v roce 1946 a konečně čtvrtá vývoj první poloviny roku 1948 (únorový převrat, Akční výbory Národní fronty, volby 1948). Zajímavá jsou i fakta o jednotlivých volebních výsledcích politických stran v konkrétních obcích na Písecku.. První kapitolu o událostech v květnu 1945 a bezprostředně po něm naopak považuji spíše za vstup do problematiky, za záležitost již víceméně známou, třebaže i

zde se diplomantovi nepochybně podařilo najít nové detaily – navíc kapitola je nutná pro pochopení celkových souvislostí vývoje regionu, který se v květnu 1945 ocitl na demarkační čáře armád..

K práci vystavěné na znalosti archivního materiálu (samozřejmě místy torzovitého) i literatury nemám po odborné stránce výraznější připomínky. Bude-li se však Jiří Bílek k tématu v budoucnu ještě vracet, nepochybně by měl přihlédnout také k nedávno vydané knize Christiane Brenner „Zwischen Ost und West.“ Tschechische politische Diskurse 1945-1948 (München 2009), která mj. československé (české) pohraničí chápe jako „laboratoř“, kde se uskutečňovaly experimenty, zejména KSČ, směřující k ovládnutí moci. Mohla by mu být cennou inspirací po metodologické stránce, možná i z pohledu určité faktografie.

Po formální stránce lze zmínit vedle spíše výjimečných překlepů či pravopisných chyb určitou tendenci autora k složitě formulovaným větám, což ojediněle vede k vyšinutí z větné vazby. Tabulkové přílohy pak možná měly být všechny v příloze, nebo naopak všechny v textu.

Diplomovou práci jednoznačně **doporučuji k obhajobě a hodnotím stupněm výborně.**



Doc. PhDr. Bohumil Jiroušek, Dr.

Radošovice 8. května 2010